

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.н. Живко Иванов Драганов,
катедра „Международно право и право на ЕС“, ЮФ на УНСС

Относно: конкурс за доцент по професионално направление 3.6. Право
(Международно частно право) в БСУ.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Центъра за юридически науки на Бургаския свободен университет. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД-141 30.05.2024 г. на Ректора на БСУ.

2. Информация за кандидатите в конкурса

Единствен кандидат в обявения конкурс е д-р Емине Хасан Иляз. Емине Иляз е завършила специалност „Право“ в Бургаския свободен университет през 2006 година. През 2019 тя придобива докторска степен по международно частно право от Истанбулския университет, Република Турция. Работила е като експерт и юрисконсулт, а от 2013 до сега упражнява адвокатска професия. Владее английски език.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът в конкурса изпълнява установените изисквания за заемането на академичната длъжност „доцент“. Съответствието на представените в конкурса материали с определените от ЗРАСРБ минимални национални изисквания и с допълнителните изисквания на БСУ се установява както следва.

3.1. Изпълнение на минималните национални изисквания

По буква „А“ – дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 50 т. По буква „В“ – хабилитационен труд „Енергийните инвестиционни спорове в контекста на международния арбитраж“ – 100 т. По буква „Г“ – публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор": „Настойничество и попечителство над детето в международното семейно право“ – 75 т.; статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази

данни с научна информация– 60 т.; статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 40 т., или общо за група „Г“ - 175 т. По буква „Д“-цитирания – 100 т. Сборът от точките на кандидата надхвърля установените минимални изисквания.

3.2. Изпълнение на допълнителните изисквания на ЦЮН на БСУ

Кандидатът изпълнява допълнителните изисквания на БСУ, които включват представянето на самостоятелен монографичен труд; поне четири публикувани статии или студии по въпроси извън темата на монографичния труд след придобиване на ОНС „доктор“ и поне три участия в научни форуми с представяне на доклад по темата извън темата на монографичния труд след придобиване на ОНС „доктор“.

4. Учебно-преподавателската дейност

От представената Служебна бележка, подписана от Ректора на Бургаския свободен университет се установява, че за учебната 2023/2024 година д-р Емине Хасан Иляз има 65 часа учебно-преподавателска заетост.

5. Обща характеристика и приноси на представените научни трудове

За участието си в конкурса д-р Емине Иляз е представила хабилизационен труд, четири статии и три доклада. Научното творчество на кандидата е съсредоточено в областта на международното частно право. То обхваща различни проблеми на българското и на турското международно частно право във връзка с определянето на приложимото право при различни правоотношения при наличие на международен елемент, по въпроси свързани с договорите за международна продажба на стоки, както и по проблеми на международния търговски арбитраж.

5.1. Обща характеристика и приноси на монографичния труд на кандидата

За участието си в конкурса д-р Емине Иляз е представила хабилизационен труд със заглавие „Енергийните инвестиционни спорове в контекста на международния арбитраж“. Монографията е в обем от 311 страници. Направени са 1424 бележки под линия. Използваната литература включва близо 30 научни публикации на български език. Основната част от научния апарат е на английски език. Трудът се състои от Въведение, пет глави и Заключение. Предмет на изследване са въпросите относно решаването на спорове във връзка с международни енергийни инвестиции. Авторът е направил опит за всеобхватен и изчерпателен анализ на международноправната уредба

на арбитражното решаване на инвестиционни спорове. Първата глава включва преглед на националните и международните източници, техните видове и особености. Разгледани са основните многостранни споразумения за защита на инвестициите. Във втората глава кандидатът в конкурса дефинира и подлага на задълбочен анализ понятията „енергийна инвестиция“ и „инвестиционен спор“ в контекста на разглежданата проблематика. Третата глава представлява анализ на механизмите за разрешаване на енергийни инвестиционни спорове като се поставя фокус върху арбитража. Глава четвърта е посветена на проблемите във връзка с определянето на приложимото право при разрешаване на енергийни инвестиционни спорове, а последната, пета глава, съдържа анализ на тенденциите в развитието на международния инвестиционен арбитраж и в частност последиците, които произтичат от разширяването на обхвата на предоставената компетентност на ЕС.

Хабилитационният труд представлява оригинално изследване, което има приносен характер. Авторът си е поставил нелеката задача, чрез анализ на международното и на вътрешното право, да изследва уредбата на енергийните инвестиции и на тази основа да изведе проблемите, свързани с решаването на инвестиционни спорове чрез арбитраж. Изследването представлява новост за българската правна литература и допринася за развитието на изследванията в областта на международното частно и на международното публично право. Приносен характер има обстояният и задълбочен анализ на понятията „инвестиция“, „енергийна инвестиция“, „инвеститор“ и „инвестиционен спор“, във връзка с разглеждането и решаването на спорове, произтичащи от енергийни инвестиции. Подробното изследване на арбитражните процедури, които намират приложение за разрешаване на инвестиционни спорове представлява принос с научно-приложно значение. Принос за развитие на изследванията в областта на международното частно право е изясняването на въпроса относно определянето на приложимото право при енергийни инвестиционни спорове. Не на последно място, като значим принос за развитието на практиката следва да се посочи обстояният анализ на арбитражни и на съдебни решения в областта на енергийните инвестиции.

5.2. Обща характеристика и приноси на другите публикации на кандидата

Представените от кандидата в конкурса статии и доклади са насочени към изследване на актуални проблеми на международното частно право. Сред тях следва да се открие статията „Приложимо право към замърсяването на околната среда в открито море съгласно международното частно право“ (2024), в която се съдържа анализ на съществуващите системи за определяне на приложимото право при спорове, произтичащи от замърсяване в открито море, когато не се прилагат конвенциите за опазване на морската среда. Друга публикация на кандидата, която допринася за развитието на практиката, е докладът „Приложимото право към договорите за строителство от гледна точка на FIDIC и арбитража в международното турско частно право“. Принос с научно-приложно значение е сравнителният анализ на съществуващи практики на ускорено арбитражно производство в статията „Научно-образователен преглед на ускорения арбитраж в контекста на съвременните практики“ (2024).

6. Критични бележки и препоръки

Към представеното научно творчество на кандидата могат да бъдат отправени някои критични бележки и препоръки.

Прави впечатление, че авторът е използвал основно чуждестранни литературни източници. Макар и в българската научна литература поставените проблеми да са слабо изследвани, у нас са публикувани съчинения в областта на международното търговско право и на международното частно право, които се отнасят до изследваните въпроси и които са останали извън ползрението на автора. Това не позволява да се обхванат в пълнота доктриналните становища, което е важно при изследване на българското международно частно право. При анализа на тенденциите в развитието на международния инвестиционен арбитраж и влиянието на правото на ЕС, не е използвана достъпна научна литература на български език. Изясняването на компетентността на ЕС и прилагането на правото на ЕС има важно значение за намирането на отговор на поставените от автора въпроси.

Наблюдава се известен дисбаланс между отделните глави. Две от тях (Глава първа и Глава пета) са в обем съответно от 25 и 20 страници, който е твърде малък за самостоятелното им обособяване. Заглавието на Глава първа „Разширен анализ на инвестиционното право“ не е точно и не съответства на изложението в тази част.

Въпросната глава съдържа преглед на видовете източници в областта на насърчаването и защитата на инвестициите и на техните особености.

Направените бележки и препоръки не променят положителната ми оценка на научното творчество на кандидата.

7. Заключение

Представените от кандидата документи и материали за участие в конкурса отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и на допълнителните изисквания на ЦЮН на БСУ. Научното творчество и учебно-преподавателската дейност на кандидата следва да получат положителна оценка.

Въз основа на цялостната ми оценка считам, че д-р Емине Хасан Иляз притежава необходимите качества за заемането на академичната длъжност “доцент” по Международно частно право към БСУ и предлагам на членовете на научното жури да подкрепят нейната кандидатура.

23.07.2024

Подпис: .....

(проф. д.н. Живко Драганов)